

- [Voorpagina](#)
 - [Amsterdam](#)
 - [Nederland](#)
 - [Wereld](#)
 - [Kunst & Media](#)
 - [Sport](#)
 - [Columns & Opinie](#)

- [PS](#)

PlusAchtergrond

HvA-onderzoek: energiecoach kan energiearmoede niet oplossen

Het gaat nog niet meevallen om met armoede worstelende Amsterdammers te helpen met het terugdringen van hun exploderende gasrekening, zo blijkt uit HvA-onderzoek in de Indische Buurt. Een paar energiecoaches langs de deuren sturen is bij lange na niet genoeg.

[Bart van Zoelen](#) 8 oktober 2021, 19:09

BEELD SHUTTERSTOCK

Juist de armste Amsterdammers worden het zwaarst gedupeerd door de snel oplopende energieprijzen. Zij zijn het vaak die wonen in tochtige sociale huurwoningen zonder dubbel glas. Dus juist de mensen die het minst kunnen missen, krijgen de rekening gepresenteerd nu de gasprijs is verzevenvoudigd waardoor huishoudens gemiddeld zo'n 900 euro per jaar meer kwijt zullen zijn aan energie.

Energiecoaches

Daar is gelukkig wel wat aan te doen – van radiatorfolie tot ledlampen en van tochtstrips tot een waterbesparende douchekop. Wethouder Marjolein Moorman (Armoede) kondigde deze week aan om meer energiecoaches langs de deuren te sturen met adviezen om het energieverbruik zo ver mogelijk terug te dringen.

Maar een onderzoek van de Hogeschool van Amsterdam over energiearmoede in de Indische Buurt roept de vraag op of energiecoaches veel voor elkaar kunnen boksen. Hun besparingsadviezen zijn aan dovemansoren gericht als de bewoners volledig in beslag worden genomen

door de stress die hun schulden meebrengen. Als ze voortdurend de eindjes aan elkaar moeten knopen, zijn ze volledig gefixeerd op het heden. Ze hebben als het ware geen ‘mentale ruimte’ voor een gedragsverandering die op de langere termijn geld oplevert, schrijven de HvA-psychologen.

In de Indische Buurt zagen ze dat de goedbedoelde adviezen daarom niet veel energiebesparing opleverden. Energiecoaches kwamen aanzetten met gratis led-lampen of een waterbesparende douchekop, maar die bleven meestal onaangeroerd, zo leerden de onderzoekers van sociaal werkers in de wijk.

Geen verwarming

Daar komt bij dat buurtbewoners met weinig geld vaak al tot het gaatje gaan om te besparen op energie. “We zijn mensen tegengekomen die leven op het ritme van de zon. Als de zon opkomt, worden ze wakker en ze gaan naar bed als het donker wordt,” zegt onderzoeker Loes Kreemers.

“Of ze zien warmte als pure luxe,” zegt onderzoeker Carlijn Kappers. “Iemand zei: ik kan goed tegen de kou. Als ik moet kiezen, doe ik liever mijn boodschappen.” Het verbruik is dan al minimaal, dus dan levert het ook weinig energiebesparing op als ze radiatorfolie opplakken.

Door hun jarenlange armoede zijn ze vaak sceptisch over de intenties van de overheid. Het gevaar is zelfs dat de energiecoaches hen overvragen met hun besparingsadviezen, schrijven de onderzoekers. Onbedoeld kan het ertoe leiden dat gevoelens van wantrouwen en frustraties oplopen, waardoor de kans juist kleiner wordt dat ze openstaan voor energiebesparing of de overgang op duurzame energie.

Ontzorgen

In plaats daarvan zouden de Amsterdammers die worstelen met een torenhoge energierekening ontzorgd moeten worden, zegt lector Psychologie voor een duurzame stad Reint Jan Renes. Hij verwijst naar Apeldoorn waar

‘energieconciërges’ meteen helpen met het plaatsen van tochtstrips en ledlampen. De onderzoekers zijn verder enthousiast over duurzaamheidsorganisatie Jungle Amsterdam die in Oost bewoners helpt met energiebesparing zonder meteen over duurzaamheid te beginnen. In plaats daarvan worden de buurtbewoners aangetrokken door sociale activiteiten, zoals een weggeefwinkel en een buurtmoestuin. Met ‘duurzaamheid’ moet je niet aankomen, weet directeur Janneke Jansen op de Haar, want dat klinkt als duur. Maar Jungle helpt ze meteen uit de brand met een ‘fixbrigade’ die langskomt om kieren te dichten.

Wat de onderzoekers ook tegenstaat bij het plan om meer energiecoaches langs te sturen bij mensen die in armoede leven, is dat een structurele oplossing buiten beeld blijft. De bewoners zouden pas goed geholpen zijn met dubbel glas en betere isolatie, maar daarvoor zijn ze helemaal afhankelijk van hun huisbaas. Kreemers: “Energiecoaches kunnen zeker helpen om de energierekening te verminderen, maar als de prijzen zo oplopen is het voor mensen in armoede onvoldoende. Dan is wat de energiecoaches kunnen bieden maar een doekje voor het bloeden.”

De overheid moet tot het uiterste gaan om te voorkomen dat de allerarmsten eraan onderdoor gaan als de energierekening snel stijgt, vinden de onderzoekers. Het kabinet buigt zich volgende week over eventuele maatregelen. Wethouder Moorman heeft dan een gesprek met energiebedrijf Vattenfall. “Dat is de enige oplossing: de zorgen wegnemen bij die mensen,” zegt Renes. “Want dit zijn mensen die al zoveel zorgen hebben.”

Lees ook

-

Amsterdam stelt energiecoaches aan om inwoners door de winter te helpen

-

Wat moet je weten over de prijsexplosie van gas?

-

Nederlandse gasvoorraden maar voor ruim de helft gevuld:
'Energiecrisis is al gaande'

Nog niet uitgelezen?

Van lezen krijgen we nooit genoeg. Met een proefabonnement maakt u kennis met de leukste bladen. Op bladenhuis.nl vindt u voordelige aanbiedingen van kranten en tijdschriften.

[Lees verder](#)